

Znanje za održivo djelovanje Seminar “Održivi razvoj”

Planiranje aktivnosti u zajednici

Pula, 03. 09. 2019.

Lovorka Bačić, Irena Burba

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Program sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Švicarsko - hrvatski
program suradnje

Stajališta izražena u ovoj prezentaciji isključiva su odgovornost Udruge Zelena Istra
i ne odražavaju nužno stajalište Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Koraci / struktura planiranja

- IDENTIFIKACIJA PROBLEMA
- DEFINIRANJE CILJA/DOSEGA - utjecaj na lokalnu zajednicu
- MAPIRANJE ZAJEDNICE
- PLAN SURADNJI
- PLANIRANJE AKTIVNOSTI
- MEDIJI
- AKCIJSKI PLAN

- EVALUACIJA
- FOLLOW UP
- ODRŽIVOST

1. IDENTIFIKACIJA PROBLEMA ili POTREBA

ANALIZA i DEFINIRANJE PROBLEMA

1. odrediti **tematsko područje**
2. **istražiti područje**, saznati koji su problemi - podaci, istraživanja, medijski izvještaji
3. provjeriti **koje aktivnosti ili programi postoje** vezano uz problem
tko se još time bavi, što je do sada učinjeno i postignuto, radi li se što trenutno, iskustva drugih...
4. provjeriti s drugima kakvu percepciju problema imaju i koliko je problem koji uočavate važan
5. **jasno odrediti centralni problem** (čime ćemo se baviti)
te što su uzroci i kako se problem manifestira (posredno i neposredno)

2. DEFINIRANJE CILJA I DOSEGA AKTIVNOSTI U ZAJEDNICI

PITANJA KOJIMA SE VODIMO kad s učenicima razvijamo projekt:

- **kakvu promjenu** želimo postići?
(kakav utjecaj želimo ostvariti na lokalnu zajednicu)
- što je sve potrebno napraviti da bi se utjecalo na problem, doprinjelo rješenju
- koji su naši resursi i kapaciteti (znanja, vještine, ljudi, materijal...)

- što možemo postići, koji je naš **doseg** ➡ što je naš **cilj**? (*jasno definirati*)

- postaviti jasnu sliku **kako našim ciljem doprinosimo rješenju problema** / široj slici

Priprema argumentacije

S obzirom na:

centralni problem (ono čime ćemo se baviti),

uzroke problema,

manifestacije problema,

naš cilj i doprinos rješenju problema,

način našeg djelovanja

Pripremamo argumentaciju (birmo pristup ovisno o svrsi – uvjeriti, informirati, pritisnuti,...)

Svi uključeni trebaju razumjeti/znati: što rade, zašto je to važno i kako doprinose rješenju

Identifikacija problema i potreba

Na primjeru projekta Zelene Istre

- Putem Zelenog telefona zaprimljen velik broj prijava problema sa vodenim staništima, posebice lokve
- Zelena Istra - raniji projekt vezan uz popisivanje lokvi u IŽ i popisivanje vrsta koje žive u i oko lokve
- Istražili temu u suradnji s aktivistima koji se bave proučavanjem staništa vodozemaca i sl.
- Kontaktirali JU Natura Histrica koja ima nadležnost u zaštiti i registriranju lokvi
- On line literatura, zakoni, pravilnici, rezultati prijašnjeg projekta, razmjena informacija s projektnim partnerima
- Čitanje nac. programa i strategija (obrazovanje, mladi, održivi razvoj)
- Istražili slične projekte u Sloveniji; proučili što rade udruge za zaštitu prirode u RH

- **Utvrđeni problemi:**
  - *Nestajanje lokvi i onečišćenje ostalih vodenih staništa zbog djelovanja ljudi i prirode*
  - *Manjak izvanučioničke i terenske nastave u osnovnim školama*

Ciljevi

Projekt Zelene Istre

- ▶ OPĆI: Edukacija o važnosti zaštite okoliša i održivom razvoju kroz istraživački i interdisciplinarni pristup učenju
- ▶ 1. Promicanje odgoja i obrazovanja za očuvanje prirode te edukacija djece/učenika o važnosti zaštite slatkovodnih vodenih staništa i strogo zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta koje žive u i oko takvih staništa;
- ▶ 2. Poticanje i podrška vannastavnim i istraživačkim aktivnostima te terenskoj nastavi u osnovnim školama;
- ▶ 3. Jačanje međusektorske suradnje i povezivanje – Zelene Istre kao nevladine udruge za zaštitu okoliša, škola te institucija s ciljem zaštite okoliša i održivog razvoja

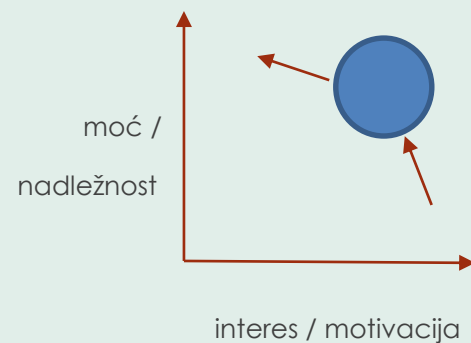
3. MAPIRANJE ZAJEDNICE

- 1. **dionici** – izlistati ih (*ljudi, grupe, institucije, organizacije kojih se problem tiče*) + odrediti koga percipiramo kao suparnike, protivnike, saveznike, neutralne
- 2. **mapiranje zajednice** (*odabrati prikladnu metodu*)
- 3. odrediti **na koje dionike** / aktere / skupine **želimo utjecati**
- 4. provjera opisa našeg cilja i **revizija** u odnosu na mogućnosti koje pruža zajednica (iz mapiranja)

2 TEHNIKE MAPIRANJA ZAJEDNICE

➤ a) graf – nadležnost/moć, interes

- b) mapa dionika prema ovim kriterijima: direktno uključeni, oni koji moraju biti uključeni (nadležni), oni koji mogu pomoći ili doprinijeti, oni koji bi mogli biti povezani s problemom (*prioritizirati dionike i označiti rizike*)

4. IZRADA PLANA SURADNJI

1. izraditi **plan suradnje** – prema kome se kako postavljamo, koje strategije odabiremo

- **saveznici** (kada i kako ih uključujemo)
- **protivnici** (kako se postavljamo – ignoriramo, neutraliziramo, napadamo - izrada argumentacije)
- **neutralni** (kako ih pridobiti I uključiti – **argumentacija**, pristup, kada im prilazimo/u kojoj fazi)
- mediji (kako ih koristimo ilil uključujemo)

Posebna pitanja:

- kako privući utjecajne, ugledne i aktivne članove zajednice da se uključe ili budu skloni vašem pitanju? Koja je dobrobit suradnje s ovim dionicima – što znaju, imaju, kako mogu pomoći?
- Koji su sve resursi u zajednici?

2. postaviti **tim** (uloge i zadaci)

3. dogovoriti pristup prema suradnicima (kako, kada, za što osiguravamo podršku)

važno je znati: PREDUVJET UKLJUČIVANJA SU INFORMIRANI, UPUĆENI I OSNAŽENI SURADNICI

Mapiranje zajednice i suradnika

Projekt Zelene Istre

- izlistali sve bitne dionike: Općina Cerovlje, mještani, Upravni odjel za održivi razvoj Istarske županije, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode - Inspekcije zaštite prirode
- kod odabira ciljne skupine vodili se ostvarivim dosegom projekta:
  - daroviti učenici OŠ Centar , učiteljica, 10 učenika-izviđača i njihovi voditelji, učenici područne škole u Cerovlju, građani
- odabrali stručne suradnike s obzirom na temu projekta te partnere s kojima već imamo neku suradnju (*JU "Natura Histrica", Odred izviđača "Istra", OŠ Centar, Istarsko botaničko društvo*)
- *Odabrali se baviti obrazovanjem i informiranjem kao metodama postizanja promjene / utjecaja na problem*

5. PLANIRANJE AKTIVNOSTI

Koraci:

- kome je usmjerena pojedina aktivnost projekta (na koga želimo utjecati)
- na koje sve načine želimo i možemo utjecati na dionike / aktere / skupine
+ izbor metoda/tehnika/aktivnosti
metode trebaju biti u skladu s ciljem – usporediti efikasnost i primjenjivost metoda
- što su glavni izazovi i dileme?

6. MEDIJI

- mapiranje i strategija (koji sve mediji postoje u zajednici, kako mogu pomoći, kako do njih dolazimo, kako ih zainteresiramo i uključimo)
- plan aktivnosti prema medijima
- tim/osoba koja priprema materijal za medije (*argumentacija*)
- glasnogovornik/ca – tko komunicira s medijima, osoba/e za javne nastupe

Planiranje aktivnosti

Projekt Zelene Istre

► **Na koga smo htjeli djelovati:**

- 20 darovitih učenika OŠ Centar I njihovi mentori
- 10-20 djece koji pohađaju izvannastavnu aktivnost izviđači I voditelji
- mještani I učenici s područja Općine Cerovlje
- šira javnost te škole na području IŽ

► **Na koje načine (koje aktivnosti):**

- organizacija i provedba 2 edukativna predavanja/radionice za darovite učenike
- organizacija i provedba 2 edukativna predavanja/radionice za zainteresirane učenike, roditelje i širu javnost u općini cerovlje-
- organiziranje terenskog istraživanja-izleta, posjet lokvama u općini svetvinčenat
- organiziranje i provedba trodnevnog istraživačkog kampa
- izrada I distribucija edukativno-didaktičkog priručnika -200 komada
- organizacija javnog predstavljanja projekta I priručnika
- medijska promocija projekta

.

mediji

- ▶ popis svih medija u Istarskoj županiji i nacionalni mediji
- ▶ plan aktivnosti prema medijima
- ▶ 1. medijska promocija projekta, ciljeva i aktivnosti - konferencija za medije na početku projekta, s partnerima, ciljana skupina - javnost
- ▶ Obavijesti medijima pismenim oblikom – priopćenja;
- ▶ Pozivi medijima da poprate terenske aktivnosti (reportaže).
- ▶ Predstavljanje na lokalnim TV i radio postajama.
- ▶ Obavijesti o aktivnostima na internetskim i facebook stranicama Zelene Istre
- ▶ 2. konferencije za medije na kraju projekta s ciljem obavješćavanja javnosti o rezultatima projekta i predstavljanje priručnika. Održali ju Zelena Istra, partneri i učenici koji su sudjelovali u projektu.
- ▶ osoba za medije i glasnogovornica - voditeljica projekta

AKCIJSKI PLAN

- Što
- Tko
- (do) kada
- Što mu/joj/im treba

- Važno pitanje – kako se međusobno informiramo i koordiniramo?

- gantogram sa svim datumima, obavezama, odgovornostima
- detaljan plan aktivnosti

VAŽNI KORACI NAKON ZAVRŠETKA PROJEKTA

- EVALUACIJA
  - FOLLOW UP – daljnji koraci
  - ODRŽIVOST
-

EVALUACIJA

- ▶ koliko uspješno smo ostvarili cilj, što su bile jake strane?
- ▶ što smo mogli bolje, što su bile poteškoće i prepreke?
- ▶ što je bilo iznad i izvan očekivanja, što ispod?

- ▶ Izrada preporuka ili sažimanje naučenog (rad učenika/ca?)

FOLLOW UP

- 1. informiranje uključenih o rezultatima (suradnici, podržavatelji, mediji, institucije)
- 2. prijedlozi/preporuke za buduće akcije/aktivnosti (na osnovu evaluacije)
  - Ključnim dionicima poslati prijedloge za daljnji rad
- 3. vraćanje na osnovni problem i sagledavanje mogućih budućih koraka

ODRŽIVOST

► Održivost u zajednici:

- Kako ćemo osigurati da rezultati našeg rada budu trajni?
- Što treba napraviti da se rad u zajednici/ zajednice na ovom pitanju nastavi odnosno razvija dalje?

► Održivost unutar škole:

- kako rezultate, uspjehe, saznanja i ideje uključiti u daljnji rad škole
- Kako osigurati dugoročno ostvarivanje obrazovnih ishoda u području OR-a

Evaluacija, follow up i održivost

Projekt Zelene Istre

- Unutarnja (kontinuirano praćenje aktivnosti i rezultata, uspoređivanje planiranog i ostvarenog)
- Vanjska evaluacija projekta (*upitnik za suradnike na projektu*)
- Rezultati evaluacije korišteni za unapređenje/poboljšanje projekta I uključni u planiranje nastavka projekta

- Rezultati projekta prezenirani javnosti i medijima putem javne prezentacije
- Rezultati istraživanja proslijeđeni UO za održivi razvoj i JU Natura Histrici
- Brošura distribuirana svim školama u IŽ te javnosti putem interneta

- U suradnji s partnerima i novim dionicima osmišljen i napisan nastavak projekta